

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Calaicidi Victor Xxxxx, născut la xxxxxx, originar și domiciliat mun. xxxxx str. xxxxx ap. xx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 10.02.2014 – până la 24.07.2018

instanța de apel:

de la 09.08.2018 – până la 03.10.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 19.04.2019 – până la 31.07.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești sediul Ialoveni din 24 iulie 2018, Calaicidi Victor Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei lui Calaicidi Victor pe o perioadă de probațiune de 2 ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune, îndreptățind prin comportare exemplară încrederea acordată, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Lazăr Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor de ordin material convenite să hotărască instanța civilă.

A fost încasat de la Calaicidi Victor în beneficiul lui Lazăr Gheorghe suma de 15.000 lei ca compensare pentru prejudiciul moral cauzat.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Calaicidi Victor, la data de 05 octombrie 2013 în jurul orei 20:00, conducând automobilul de model „Hyundai Accent”, cu n/î XXXXX, pe traseul din apropierea s. Dănceni r-nul Ialoveni, ignorând prevederile pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) și alin. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează

expres că, conducătorul de vehicul trebuie să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de situația rutieră precum și de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat pietonul Lazăr Gheorghe, care în acel moment se deplasa pe partea dreapta a traseului în direcția de deplasare a automobilului.

Conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 2844/D din 27 noiembrie 2013 în rezultatul tamponării de către automobilul de model „Hyundai Accent” lui Lazăr Gheorghe i-a fost cauzată traumă ce prezintă pericol pentru viața și sănătatea persoanei, și care se califică ca vătămare corporală gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Calaicidi Victor, a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apel la data de 03.08.2018 de către avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l achita pe Calaicidi Victor de săvârșirea infracțiunii imputate, din lipsa în acțiunile acestuia a componentei de infracțiune și respingerea acțiunii civile.

În motivarea apelului a fost invocat că:

- instanța de judecată a analizat eronat probele, iar soluția adoptată este contradictorie circumstanțelor de fapt. Probelor acumulate le-a fost dată apreciere excesiv defavorabilă, fapt ce a lezat drepturile inculpatului de liber acces la justiție și la un proces echitabil. În același timp, probele acumulate denotă lipsa în acțiunile inculpatului a componentei de infracțiune. Din aceste considerente sentința este una ilegală și urmează a fi casată, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din lipsa în acțiunile inculpatului a componentei de infracțiune;

- acțiunile pietonului sunt în legătură cauzală directă cu producerea impactului, deoarece acesta fiind treaz și conștient s-a antrenat într-o traversare periculoasă, adică trecând în fugă carosabilul, în imediata apropiere de automobilul condus de Calaicidi Victor, având posibilitatea reală să vadă automobilul și distanța până la acesta, în urma cărui fapt din neglijență s-a produs impactul;

- circumstanțele de fapt ale cauzei nu corespund cu cele din rechizitoriu. Deși, acuzatorul de stat pretinde că infracțiunea s-a consumat în condițiile când victima Lazăr Gheorghe s-ar fi deplasat "la momentul impactului pe partea dreaptă a traseului în direcția de deplasare a automobilului", reieșind din materialele cauzei, rezultă că victima în aceeași direcție cu automobilul nu s-a deplasat, ci s-a deplasat în întimpinarea automobilului, precum și că victima traversa carosabilul de la stânga spre dreapta relativ direcției de deplasare a automobilului;

- aceste circumstanțe sunt confirmate prin schița întocmită la fața locului, potrivit căreia locul impactului se află pe carosabil și nu pe acostament, deteriorările

automobilului provenite din accident, precum și concluziile expertului medico-legal, potrivit cărora pietonul Lazăr Gh. la momentul contactului era îndreptat cu partea dreaptă a corpului către automobil. Astfel, declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic, deoarece nu corespund circumstanțelor reale stabilite;

- stabilirea de către instanță eronat a faptului încălcării de către Calaicidi Victor a prevederilor RCR, deoarece acesta s-a deplasat regulamentar și nu a încălcat nici o normă. Astfel, în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a componenței prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, care poartă un caracter de blanchetă, iar trimiterile la pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) alin. 2) RCR nu au fost stabilite în cadrul cercetării judecătorești, respectiv vătămarile corporale grave apărute în urma accidentului rutier nu au legătură cauzală cu acțiunile inculpatului, ci sunt strict confirmate de încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către Lazar Gheorghe. Prin urmare, în lipsa laturii obiective a infracțiunii, prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, lipsește componența de infracțiune imputată inculpatului, care urmează a fi achitat;

- conform rechizitoriului lui Calaicidi V., i-a fost imputată următoarea încălcare a Regulamentului Circulației Rutiere (RCR) și anume pct. 45 alin. 1), 2), care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori, ceea ce este acuzație absurdă, deoarece Calaicidi V. nu a depășit limita de viteză stabilită pentru această porțiune de drum și pentru categoria automobilului condus. Acuzatorul de stat căruia îi revine sarcina de a aduce probe în susținerea acuzațiilor, nici într-un mod nu a confirmat faptul că, inculpatul s-ar fi deplasat cu o viteză ce depășea limitele stabilite. Potrivit raportului de expertiză autotehnică, efectuată în cadrul cercetării judecătorești, viteza de deplasare a automobilului acestuia constituia 49 km/h, ce se încadrează în limitele stabilite de RCR, pentru această porțiune de drum și categorie a autovehiculului: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;

- apărarea a adus argumente plauzibile în cadrul cercetării judecătorești că Calaicidi Victor nu a încălcat prevederile pct. 45 alin. 1), 2) RCR, însă argumentele date au fost lăsate fără soluționare, în asemenea circumstanțe încălcarea de către pietonul Lazăr Gh. a prevederilor pct. 114 RCR se află într-o legătură de cauzalitate directă cu consecințele suportate;

- la soluționarea acțiunii civile instanța a încasat în beneficiul lui Lazăr Gheorghe suma de 15.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, chiar dacă asemenea pretenții nu au fost înaintate;

- ținând cont de prevederile art. 219 și art. 221 Cod de procedură penală, legiuitorul a impus în mod imperativ depunerea unei cereri scrise pentru intentarea acțiunii civile. În situația din speță, la faza de urmărire penală reprezentanta părții vătămate Lazăr Elizaveta a înaintat pretenții cu titlu de prejudiciu material în valoare de 4.000 lei, fiind recunoscută în limitele acestor pretenții parte civilă. Instanța soluționând latura civilă a respins pretențiile înaintate, însă a încasat 15.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, chiar dacă asemenea pretenții scrise nu au fost înaintate, fapt ce contravine exigențelor impuse și denotă ilegalitatea soluției date.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a reținut că, prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Calaicidi Victor, deoarece probelor examinate, le-a dat o apreciere juridică corectă în conformitate cu prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 Cod procedură penală, verificând toate probele administrate sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a încadra acțiunile inculpatului Calaicidi Victor în baza art. 264 alin.(3) lit. (a) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, aceasta este dovedită prin probele administrate, cercetate și verificate în ședința instanței de apel și anume declarațiile date în prima instanță și audiat suplimentar în instanța de apel a părții vătămate Lazăr Gheorghe (v. 2, f.d. 129-130), reprezentantul legal al părții vătămate Lazăr Elizaveta (v. 2, f.d. 119-121), martorului Conțulescu Vasile (v. 2, f.d. 122-124), precum și conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 05.10.2013 (v. 1, f.d. 14-19); conținutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 11.12.2013 (v. 1, f.d. 21-22); raportul de expertiză medico-legală nr. 2844/D din 27.11.2013 (v. 1, f.d. 65-66); procesul-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului din 24.01.2014 (v. 1, f.d. 86-87); conținutul raportului de expertiză judiciară nr. 2192/D din 03.10.2017 (v. 2, f.d. 147-149).

Prin urmare, instanța de apel a considerat că alegațiile inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea accidentului rutier, iar de accident fiind vinovat pietonul, nu pot fi reținute ca fiind plauzibile, fiind date în scopul eschivării de la o eventuală răspundere penală și constituie o formă de autoapărare.

La fel, instanța de apel a respins afirmațiile apărării potrivit cărora accidentul s-ar fi produs exclusiv din vina părții vătămate, care nu a respectat regulile de circulație rutieră și anume a prevederilor art. 114 RCR, aceste acțiuni fiind în legătură directă de cauzalitate cu accidentul rutier și cauzarea leziunilor corporale grave cauzate lui Lazăr Gheorghe, deoarece conducătorul Calaicidi Victor și avocatul său nu au prezentat nici o probă plauzibilă ce ar confirma vinovăția părții vătămate.

În opinia instanței de apel, argumentele invocate de către apărătorul inculpatului în ordine de apel confirmă o tactică de apărare a inculpatului, care însă nu poate constitui un temei de adoptare a unei decizii de achitare, deoarece după cum rezultă din declarațiile părții vătămate Lazăr Gheorghe și a martorilor, la data de 05.10.2013 inculpatul Calaicidi Vcitor, conducând automobilul de model "Hyundai Accent" cu n/î XXXXX, a accidentat grav pietonul Lazăr Gheorghe, cauzându-i vătămări corporale grave.

De asemenea, instanța de apel nu a reținut alegațiile avocatului privind lipsa laturii obiective în acțiunile inculpatului Calaicidi Victor, deoarece vinovăția acestuia de încălcare a regulilor de securitate rutieră a fost cert stabilită în cadrul cercetării judecătorești, prima instanță făcând o analiză minuțioasă pe care instanța de apel a însușit-o.

Astfel, conform materialelor cauzei s-a stabilit că, inculpatul Calaicidi Victor a încălcat prevederile RCR, acesta conducând automobilul de model „Hyundai Accent” pe traseul din apropierea s. Dănceni, r-ul Ialoveni, a ignorat prevederile pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) și alin. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează expres că, conducătorul de vehicul trebuie să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de situația rutieră precum și de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat pietonul Lazăr Gheorghe care în acel moment se deplasa pe partea dreapta a traseului în direcția de deplasare a automobilului, cauzându-i vătămări corporale grave.

Mai mult, din schița accidentului rutier rezultă că, pietonul Lazăr Gheorghe a fost tamponat pe partea carosabilă a drumului, pe banda de deplasare a automobilului condus de Calaicidi Victor. De fapt, după cum au indicat partea vătămată și martorii prin apropiere nu era amenajată o trecere pentru pietoni.

În această ordine de idei, se reține că potrivit pct. 45 alin. (2) al Regulamentului menționat mai sus, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului. Art. 45 alin. (1) lit. b) și d) al aceluiași Regulament stabilește că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și de situația rutieră.

Raportând prevederile legale la speța dată, instanța de apel a apreciat că prima instanță corect a statuat, după cum rezultă din materialele cauzei porțiunea de traseu unde a avut loc accidentul nu este adaptată pentru circulația pietonilor, lipsind un trotuar sau o pistă pentru ei. Astfel, pe partea dreaptă a drumului orientat spre traseul Chișinău-Hîncești și pe care se deplasau automobilul condus de Calaicidi Victor și pietonul Lazăr Gheorghe se află un acostament urmat de un povârniș. Partea stângă a traseului este protejată de o bandă de protecție orizontală confecționată din metal (v. 1, f.d. 87).

Respectiv, deplasându-se pe această porțiune de drum, inculpatul Calaicidi Victor urma să țină cont de situația rutieră și anume că afară era întuneric, iar drumul nu este amenajat pentru deplasarea pietonilor sau bicicliștilor și să conducă automobilul cu o maximă prudență și viteză minimală pentru a avea posibilitatea de a ocoli sau opri mijlocul de transport în siguranță în cazul apariției în câmpul de vizibilitate a unui obstacol.

Totuși după cum rezultă din declarațiile inculpatului, pe această porțiune de drum el se deplasa cu viteza maximă admisibilă de 50 km/oră. Fiind orbit de farurile unui automobil ce venea în întimpinarea sa, el a observat prea târziu pietonul și chiar dacă a apăsat frâna, nu a reușit să evite impactul.

La fel și reprezentantul părții vătămate Lazăr Elizaveta, dar și martorul Conțulescu Vasile au confirmat că, au discutat în acea seară cu Calaicidi Victor, care

le-a spus că nu a reușit să evite impactul din motiv că a fost orbit de luminile unui automobil ce venea în întâmpinare.

Instanța de apel nu a reținut argumentul avocatului privind faptul că, acușarea nu a prezentat nici o probă ce ar confirma că Calaicidi Victor a dat o apreciere greșită situației rutiere create și nu a ținut cont de circumstanțele și condițiile expuse supra.

Din circumstanțele expuse mai sus, instanța de apel nu a reținut afirmația avocatului, precum că pietonul se afla pe traseu în momentul impactului, întrucât Calaicidi Victor urma să țină cont de faptul că se deplasează prin localitate, pe un drum neiluminat, că lipseau marcajele rutiere și piste adaptate pentru deplasarea sau trecerea pietonilor, urmând să prevadă că în orice moment în fața sa ar putea apărea un obstacol, fapt confirmat și de inculpat.

Totodată, infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul producerii urmării prejudiciabile - vătămarea corporală gravă a integrității corporale.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 2844/D din 27 noiembrie 2013 în rezultatul tamponării lui Lazăr Gheorghe de către automobilul „Hyundai Accent” ultimului i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală grad I, edem cerebral traumatic, fractura liniară osului frontal stânga cu trecerea la baza craniană în fosa anterioară, hemoragie subarahnoidiană traumatică, fractura arcului vertebrei C6, apofizei transversal C7, excoriații în regiunea capului și feței, plaga automușcată superficială a apexului limbii, ce prezintă pericol pentru viață și sănătatea persoanei, și în baza acestui criterii se califică ca vătămare corporală gravă.

Ce ține de afirmațiile apărătorului inculpatului, precum că procesul-verbal de cercetare la fața locului nu corespunde cerințelor legale și conține rectificări, instanța de apel a reținut că, acest argument a fost subiect de cercetare în prima instanță și pe larg a fost combătut, argumentare care nu necesită o abordare repetată.

Reieșind din cumulul de probe cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, s-a concluzionat că, prima instanță corect, legal și întemeiat a adoptat sentința în privința lui Calaicidi Victor pe învinuirea adusă în baza art. 264 alin.(3) lit. (a) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, declarațiile inculpatului pe tot parcursul procesului penal nu coroborează și nu se completează cu materialele cauzei, ci din contra vin în contradicție cu declarațiile părții vătămate, a reprezentantului legal și a martorului acușării date în cadrul cercetării judecătorești.

Inculpatul Calaicidi Victor nu a combătut cu nimic faptul incriminat în actul de învinuire și anume că a ignorat prevederile pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) și alin. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează expres că conducătorul de vehicul trebuie să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de situația rutieră precum și de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat pietonul Lazăr Gheorghe, care în acel moment se deplasa pe partea dreapta a traseului în direcția de deplasare a automobilului.

cauzându-i vătămări corporale grave.

Instanța de apel a apreciat critic, declarațiile inculpatului, făcute cu scopul de ușurare a situației în care s-a pomenit și dreptul acestuia de a nu se autoincrimina consfințit la art. 21 Cod de procedură penală, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost prezentate probe în sprijinul învinuirii ce dovedesc fără nici un dubiu rezonabil și fără echivoc vinovăția lui în cele reținute de instanța de apel.

De către instanța de apel s-a notat că, argumentele aduse de către avocat în apelul său au făcut obiectul cercetării în prima instanță și nu și-au găsit confirmarea, iar sentința fiind una legală motivată și întemeiată.

La aplicarea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, menționând că, conform art. 76 Cod penal ca circumstanță atenuantă a fost reținut faptul că făptuitorul are la întreținere doi copii minori, iar circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal, nu au fost reținute.

Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei, inclusiv personalitatea inculpatului luând în considerație în special politica penală a statelor europene ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului European, potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii când este cazul, instanța de apel a considerat că, prima instanță corect a ajuns la conchizia aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a pedepsei privative de libertate.

Referitor la solicitarea apărătorului despre respingerea acțiunii civile înaintate de Lazăr Gheorghe către Calaidi Victor privind încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 4.000 lei, și a prejudiciului moral în sumă de 30.000 lei, instanța de apel a învederat dispozițiile art. art. 1398 alin. (1), 1416 alin. (3), 1422 alin. (1), (2), 1423 Cod civil menționând că, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împutemicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale.

În speța dată, instanța de apel a statuat că partea vătămată Lazar Gheorghe nu a prezentat în cadrul cercetării judecătorești probe confirmative ce ar stabili suma prejudiciului material în mărime de 4.000 lei suportate ca cheltuieli de tratament, astfel just s-a dispus, ținând cont de prevederile art. 387 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, care stipulează că în cazuri excepționale când pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, de a admite în principiu acțiunea civilă înaintată de Lazăr Gheorghe către Calaidi Victor privind încasarea prejudiciului material în sumă de 4000 lei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Cât privește mărimea prejudiciului moral solicitată de partea vătămată Lazăr Gheorghe în sumă de 30.000 lei, nu a fost dovedit în quantumul invocat, deoarece suma solicitată este una excesivă, fiind admisă de către instanța de fond doar prejudiciul material în mărime de 15.000 lei.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, sentința primei instanțe nu a fost contestată de partea vătămată Lazăr Gheorghe și reprezentantul său legal - Lazăr Elizaveta, deci suma dată reprezintă o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral, suportat de victimă în urma accidentului rutier soldat cu vătămări corporale grave.

În cele din urmă, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a stabilit că părții vătămate Lazăr Gheorghe i-a fost cauzat prejudiciu material și moral, iar mărimea prejudiciului moral, ținând cont de suferințele psihice și fizice care i-au fost provocate părții vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului în sumă de 15.000 lei, este echitabilă consecințelor accidentului rutier.

Luând în considerare cele expuse, instanța de apel a ajuns la concluzia că solicitarea avocatului Luca Alexandru în numele inculpatului Calaicidi Victor privind respingerea acțiunii civile este nefondată și urmează a fi respinsă.

Astfel, instanța de apel a constatat că, motivele indicate în apelul declarat nu pot servi drept temei de admitere a acestuia, respectiv acesta urmează a fi respins ca nefondat.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, la data de 28 noiembrie 2019 de către avocatul Luca Alexandru, în numele inculpatului, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar autorul invocă argumente similare cu cele indicate în apel și menționate în pct. 3 al prezentei decizii, subsidiar menționând că:

- instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material, deoarece în acțiunile lui Calaicidi Victor lipsesc încălcări ale Regulamentului Circulației Rutiere, respectiv acțiunile nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, iar decizia recurată nu conține motivele ce au stat la baza adoptării soluției, acestea fiind neclare. Totodată, instanța de apel a ezitat să se expună pe marginea tuturor argumentelor invocate, fapt ce a afectat soluția adoptată;

- atât în prima instanță, cât și în cea de apel, apărarea a solicitat numirea unei expertize autotehnice și grafoscopice, care ar putea demonstra lipsa în acțiunile inculpatului a posibilității tehnice de a evita impactul și respectiv nevinovăția lui Calaicidi Victor, însă ambele instanțe au refuzat aceste cerințe, fiind astfel încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și la liberul acces la justiție, precum și apărare;

- instanța de apel nu s-a expus pe marginea tuturor argumentelor invocate, inclusiv pe marginea laturii civile, fapt ce denotă nesoluționarea fondului cauzei, deoarece prima instanță încasând cu titlu de prejudiciu moral suma de 15.000 lei, a soluționat o pretenție inexistentă, deoarece o acțiune civilă în acest sens nu a fost înaintată;

- instanța de apel nu a intrat în esența cauzei, ci s-a axat pe dorința de a respinge argumentele apărării, fără a examina coroborarea acestora cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Reprezentantul legal al părții vătămate Lazăr Elizaveta, care a solicitat de a-l respinge ca inadmisibil, deoarece instanțele de fond au dat o apreciere corectă circumstanțelor stabilite în prezenta speță, hotărârile adoptate fiind legale, motivate și întemeiate.

7.2 Procurorul, care a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală și a motivat corect soluția, pronunțându-se asupra tuturor motivelor relevante în apelul declarat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat în cauza deferită judecării, autorul invocă ca temeiuri de drept pentru casarea hotărârii contestate pct. 6) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, precum și pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocând că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Cu titlu de început, Colegiul penal menționează că, temeiurile pentru recurs invocate de către recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în cauza supusă judecării sunt aplicabile atunci când instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu s-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească. Adică, este necesar ca hotărârea pronunțată să fie motivată atât în fapt, cât și în drept.

Verificând hotărârea atacată, instanța de recurs apreciază că aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în hotărârea adoptată, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 CEDO.

De asemenea, instanța de recurs în prezenta speță nu acceptă criticile recurentului, precum că hotărârea instanței de apel nu conține motivele ce au stat la baza adoptării soluției. Tot aici, urmează de menționat, că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod

necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale de condamnare, adică așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza dată. Instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect de a menține sentința prin care inculpatul a fost condamnat pentru infracțiunea comisă, deoarece fapta acestuia întrunește elementele faptei prejudiciabile prevăzute de legea penală, imputată lui, concluzii ce au rezultat în urma analizei coroborate a cumulului de probe administrat la dosar.

Prin urmare, contrar celor invocate de către recurent, Colegiul penal verificând lucrările dosarului remarcă, că judecând apelul declarat, la caz, instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, audiind suplimentar inculpatul, partea vătămată Lazăr Gheorghe și reprezentantul acestuia – Lazăr Elizaveta și a cercetat suplimentar materialele cauzei în ședința instanței de apel, cu consemnarea lor în procesul verbal al ședinței de judecată, adoptând în consecință o soluție corectă de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Tot la acest capitol, instanța de recurs reține că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, respectiv hotărârea cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la respingerea apelului și menținerea sentinței.

În acest context, dat fiind faptul că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii menționate mai sus, atât instanța de apel, cât și cea de recurs ordinar nu au avut temeiuri de a devia de la concluziile expuse în sentință în partea stabilirii vinovăției inculpatului la comiterea faptei prejudiciabile imputate acestuia. Respectiv, deoarece chestiunile invocate atât în apel, cât și recurs, au constituit obiect de analiză și în sentința adoptată de către prima instanță, iar potrivit jurisprudenței CtEDO, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărâri CEDO Garcia Ruis contra Spaniei, Heile contra Finlandei*).

Totodată, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor esențiale invocate în apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri plauzibile și argumentate asupra acestora, în coraport cu circumstanțele stabilite în prezenta speță, ce au fost verificate în ședință de judecată. În acest context, instanța de recurs apreciază ca nefondate argumentele din recurs, precum că instanța de apel nu s-a expus pe marginea laturii civile, deoarece rezultând din hotărârea adoptată de către instanța ierarhic inferioară se atestă că aceasta a expus raționamente, în sensul vizat, într-un capitol aparte și anume în pct. 7 al deciziei (f.d. 252-254, v. 3). De altfel și prima instanță în sentința adoptată a expus considerente justificate legal inclusiv și în latura civilă,

adoptând o soluție corectă la acest capitol, respectiv instanța de recurs nu are temeiuri de a se îndepărta de la concluziile expuse și a interveni în sensul casării hotărârii atacate.

Subsidiar, Colegiul penal notează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, aceasta urmărește nu doar condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit. Faptul că, partea vătămată sau reprezentantul legal al acestuia nu au depus acțiune scrisă privind pretențiile morale, limitându-se doar la solicitarea verbală a încasării cuantumului prejudiciului moral (f.d. 121, v. 2), nu constituie un temei de a lăsa fără examinare aceste pretenții în contextul în care dispozițiile Codului civil, menționate de către instanța de apel și anume prevederile art. art. 1398 alin. (1), 1416 alin. (3), 1422 alin. (1) și (2) și 1423 Cod civil, conferă dreptul instanței de a stabili cuantumul prejudiciului moral cauzat victimei în urma acțiunilor prejudiciabile cauzate de făptuitor, de altfel, cum a și procedat în speța dată instanța de fond.

Nu pot fi reținute ca plauzibile argumentele autorului recursului, precum că inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, acces liber la justiție și la apărare, prin faptul că instanțele de fond i-au refuzat numirea expertizelor autotehnice și grafoscopice. Cu referire la aceste alegeri, Colegiul menționează că partea apărării la judecarea cauzei în prima instanță a înaintat demers de numirea a expertizei complexe autotehnică, medico-legală și criminalistică, care a fost admis parțial, fiind numită prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 22 decembrie 2016 expertiza suplimentară medico-legală (f.d. 144-145, v. 2). Ulterior, a fost întocmit raport de expertiză judiciară nr. 2192/D din 03.10.2017 (f.d. 147-149, v. 2). În cadrul ședinței de judecată, în prima instanță, la data de 11 mai 2018 partea apărării repetat a înaintat demers de a numi expertiză complexă autotehnică și criminalistică, care a fost respins prin încheierea judiciară din aceeași dată (f.d. 163-164, v. 2). În motivarea încheierii de respingere a demersului de numire a expertizei solicitate de către partea apărării, instanța de judecată a expus raționamente clare din care considerente a refuzat numirea unei astfel de expertize, ținând cont de faptul că anterior a fost numită o expertiză de acest gen și în raportul de expertiză nr. 836 din 10.04.2014, experții au indicat că nu pot răspunde la întrebările puse de apărător, din motiv că nu s-a efectuat reconstituirea la fața locului în condiții maxim identice cu condițiile în care a avut loc accidentul, iar datele propuse de inculpat drept punct de reper pentru experți nu reprezintă altceva, decât propria versiune despre condițiile și circumstanțele în care s-a produs accidentul. La fel, instanța de judecată s-a expus în încheierea menționată și asupra contestării schiței accidentului rutier, indicând că această probă urmează să fie apreciată în cumul cu alte probe administrate la dosar. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, partea apărării a insistat repetat la numirea expertizei nominalizate mai sus, la care instanța de apel a refuzat ca fiind temeinice considerentele expuse în încheierea adoptată de prima instanță în sensul vizat. În opinia Colegiului penal, împrejurările expuse mai sus confirmă că, solicitarea numirii expertizelor judiciare a fost obiect de discuție la toate etapele procesului penal și asupra cărora instanțele au expus aprecierile de rigoare, fiind admise parțial careva solicitări în acest sens, iar faptul că unele capete de cereri privind numirea expertizei complexe au fost respinse

pe motive întemeiate, nu constituie pretext de a considera că a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, apărare și acces la justiție.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, temeiurile pentru recurs invocate de recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-au găsit incidența în prezenta speță.

Cu referire la incidența temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocat în speță de către recurent, Colegiul penal menționează că acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit lucrărilor dosarului se constată că, inculpatul Calaicidi Victor a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume – încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății.

În cauza supusă judecării Colegiul notează că, prima instanță în hotărârea adoptată a făcut o analiză amplă a probelor administrate la caz, în raport cu învinuirea înaintată inculpatului, oferind răspunsuri argumentate la criticile esențiale invocate de către partea apărării, care de altfel au fost identice și în procedurile de apel și recurs ordinar. Prin urmare, dat fiind faptul că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Calaicidi Victor, în săvârșirea infracțiunii imputate. Atât instanța de apel, cât și cea de recurs ordinar nu au avut temeiuri de a devia de la concluziile menționate în sentința de condamnare.

Având în vedere cumulul de probe menționat și reținut de către instanțele de fond, Colegiul penal consideră că, acestea întemeiat au ajuns la concluzia despre vinovăția inculpatului Calaicidi Victor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Pe de altă parte, raportat la criticile invocate de apărător în recursul declarat, Colegiul constată că, acestea se referă în bună parte doar la chestiunea de apreciere a probelor.

Elocvent în acest sens, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organul de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal nu va analiza și verifica probele administrate în cauză, deoarece în speța deferită judecării nu s-a constatat discrepanță între cele reținute de instanțele de fond în vederea condamnării inculpatului și conținutul real al probelor sau ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o redă.

De altfel, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune rejudecarea unei cauze penale, după cum solicită recurentul.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului Calaicidi Victor, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar în acțiunile acestuia fiind prezente elementele infracțiunii imputate.

În virtutea raționamentelor expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanțele de fond în privința inculpatului, nefiind identificate de instanța de recurs careva erori judiciare, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate, Colegiul penal consideră ca fiind vădit neîntemeiate criticile formulate de către autorul recursului ordinar deferit spre examinare.

Astfel, dat fiind faptul că prezentul recurs ordinar de pe rol este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Luca Alexandru, în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Calaicidi Victor Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2019

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda